

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

[Præfatio De Ratione Et Varietate Finis.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

LIBER SECVN- DVS, ET OPERIS TO- TIVS DVODE- CIMVS.

DE IIS QVAE AD IVDICANDVM IN
genere de peccatis consideranda sunt ex par-
te finis.

PRÆFATIO DE RATIONE ET VA-
RIETATE FINIS.

PECCATVM pro fine potest tantum
habere bonum: seu verum, seu saltem
apparens, quod propter se expetitum
faciat ut aliud propter ipsum expeta-
tur. Ratio est, quia peccatum est actus
humanus, seu voluntatis liberae; qua
tantum fertur in bonum verum aut saltem apparens, ut
experientia docet. Imo bonum ut rationem finis sortia-
tur, debet propter se expetitum esse. Nam quod tan-
tum propter aliud expetitum, medium est quidem ad fi-
nem, sed non est finis. Debet item fieri, ut propter ip-
sum aliud expetatur. Nam nisi expetitum faciat ut a-
liud propter ipsum expetatur, non habet vim causa fina-
lis: quae ad media propter ipsum expetita, tanquam ad ef-
fectus suos proprios, ordinem respectumque inclu-
dit.

Distinguitur verò istiusmodi finis in ultimum, & me-
dium. Ultimus dicitur, qui expetibilis est propter se, &
cetera propter ipsum: non autem ipse propter aliquid a-
liud. Medius verò, qui & propter se, & propter aliud
expetibilis est. Qui uterque rursus distinguitur in ve-
rum & falsum. Ultimus verus, est solus Deus super omnia
diligendus Deut. 6. Matth. 22. Matth. 12. in quem vo-
luntas nostra, tanquam impetus quidam, anime à natu-
ra insitus, sic tendit, ut in nulla alia re, tanquam ultimo
omnium termino sibi praefixo, penitus conquiescat, iuxta
illud D. Augusti, sub initium suarum Confessionum. Quia
fecisti nos ad te, inquietum est cor nostrum donec requie-
scat in te. Ultimus falsus est, quem homo pro sua falsa i-
maginatione, per summam impudentiam, & solidita-
tem sibi fingit, vel expresse vel tacite, ut Epicureus vo-
luptatem, iuxta illud ad Philipp. 3. Quorum Deus ven-
ter est. Medius verus, est bonum aliud à Deo, quod
verè tum propter se, tum propter aliud amabile
est.

Cum autem bonum omne aliud à Deo, vel honestum
sit, vel vile: ut confirmat D. Thom. in 1. part.
quæst. 5. artic. 6. id est, ut D. ipse Thomas ibidem in
solutione 2. argumenti interpretatur: quod in seipso
habet ut virtus & scientia: tum etiam bonum delectabi-
le, id est, ex eodem D. Thoma, quod nihil habet
unde appetatur præter delectationem, quam procreat:
cum de reliquo sit nonnumquam inhonestum, & noxi-
um ut patet in voluptatibus carnis. Quo non obstante,
habere rationem boni per se, Caieta. ad primam secundæ
quæstio. 4. artic. 2. confirmat ex eo, quod in se habeat
unde simpliciter finiat ac terminat appetituum mo-
tum, absque ordine ad aliud tanquam ad fi-
nem.

Medius autem finis falsus, est ille qui vel non potest
esse amabilis propter se: vel bonum vile, qui non habet in

se, inquit D. Thomas in eadem solutione secundi
argumenti, unde desideretur: sed desiderabile est solum
tanquam condacens ad aliud: sicut potio amara conducit
ad sanitatem. In quo finis genere Nauarr. in comment. de
finibus actuum humanorum numero 5. & in sequent. 24.
expressè ponenda esse: tum bona pecuniaria, seu diuicias:
tum etiam honoraria; nimirum reuerentiam, laudem,
honorem, famam, & gloriam: tum demum bonum
quod non potest esse amabile propter aliud: ut Deus Opt.
Maxim. cui repugnat habere aliquid maius, aut di-
gnius: atque adeo ordinari in aliud, tanquam in fi-
nem.

Ceterum ad iudicandum generaliter de peccatis ex
parte finis actuum humanorum, duo maxime conside-
randa sunt: unum est debita habitudo inter finem, &
medium quo queritur: alterum debita intentio hominis
propter finem agentis. Quibus duobus in materia mor-
ali finis effectum, seu illud quod propter finem agitur,
oportet esse definitum, tanquam conditionibus quibus
deficientibus ipsum deficere, moraliter que malum esse
contingit: iuxta illud iritum ex D. Dionysio in cap. 4. De
diuinis nominibus, Bonum est ex integra causa, & ma-
lum ex singulis defectibus. Cum igitur actus humanus
sit quidpiam quod agitur propter finem; ut de eo iudice-
tur, malum peccatum ve sit, tales conditiones debent in
in eo considerari. Ad prioris ergo considerationem aggre-
diamur.

CAPVT I.

De habitu debita inter finem, & medium quo
queritur.

SVMMARIVM.

1. Peccatum committitur, cum id quod de se bonum est, fit malo fi-
ne.
2. Medium ex fine bonitatem & malitiam acquirit.
3. Peccatum committitur querendo bonum finem malo medio.
4. Quando potest proregulari superari: Illud cuius finis est bonus, ipsum
quoque est bonum.
5. Peccatum committitur, querendo finem qui non est aptus medio quo
queritur.
6. In quo consistat eiusmodi aptitudo.
7. Actus humani finis, quidam est principalis, quidam minus principa-
lis.
8. Duplex discrimen in finem malum, & finem non aptum medio quo
queritur.

DE hac habitu debita docendum est; quando ipsa deficiat
in actu humano; id enim est, per quod ex parte finis iudicatur,
num is malus, peccatum ve sit. Censetur ergo tunc
deficere, cum vel finis ipse malus est, vel medium quo qua-
ritur est malum; vel quamuis tam hoc quam ille sit verum a-
liquod bonum: tamen finis non est aptus tali medio, quo
queritur. Atque ut actum humanum constet per vnum-
quemque talium defectuum sortiri peccati rationem, regu-
las singulas de singulis constituemus addita confirmatio-
ne.

Peccatum esse, querere malum finem bono
medio.

SECTIO I.

Prima igitur est. Peccatum committi cum finis malus
est, etiam si queratur bono medio. Hæc confirmatur pri-
mo ex cap. Cum minister, 23. quæst. 5. in quo statuitur mini-
strum iustitiae, si damnatum à Iudice occidat sponte, homici-
dam esse: hoc est, peccare occidendo, Iudicis etiam iussu, si id
faciat in finem priuata vindictæ: quia scilicet malum finem
bono operi constituit. Confirmatur deinde & efficacius ex
verbis Domini Matth. 6. Attendite ne iustitiam vestram fa-
ciatis